

تأثیر سرمایه اجتماعی بر کارآفرینی اجتماعی مدیران سازمان‌های مردم‌نهاد اجتماعی (NGOs) استان چهارمحال و بختیاری

افسانه مرادی^۱ یاسر مقصودی گنجه^۲، یاسر بیاتی اشکفتکی^۳

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت بازرگانی گرایش کارآفرینی

۲- دکتری مدیریت صنعتی - دانشگاه پیام نور خوانسار

۳- کارشناس ارشد مدیریت آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرکرد

چکیده

مقاله حاضر با هدف تبیین تأثیر سرمایه اجتماعی بر کارآفرینی اجتماعی مدیران سازمان‌های مردم‌نهاد استان چهارمحال و بختیاری انجام شد. طرح آن از نوع توصیفی بوده که به روش همبستگی انجام گرفته است. جامعه آماری آن را مدیران سازمان‌های مردم‌نهاد استان چهارمحال و بختیاری که تعداد آنها ۸۰ نفر بوده تشکیل می‌دهد که از بین آن تعداد ۶۴ نفر به روش نمونه‌گیری طبقه‌ای تصادفی انتخاب شد. ابزار اندازه‌گیری بکار رفته در این پژوهش پرسشنامه سرمایه اجتماعی ناهپیت و گوشال (۱۹۹۸) و کارآفرینی اجتماعی دس (۱۹۹۸) هست؛ که روایی محتوایی آن مورد تأیید متخصصان قرار گرفته و پایایی آن به روش آلفای کرنباخ محاسبه و برای تمام مؤلفه‌های متغیرها بالاتر از ۷۰٪ به دست آمد. برای تحلیل اطلاعات نیز از آزمون t، آزمون همبستگی، رگرسیون چندگانه و تحلیل واریانس استفاده شده است. یافته‌های پژوهش نشان داده است که بین سرمایه اجتماعی با کارآفرینی اجتماعی مدیران سازمان‌های مردم‌نهاد استان چهارمحال و بختیاری رابطه معنی‌داری وجود دارد. میزان برخورداری مدیران سازمان‌های مردم‌نهاد استان چهارمحال و بختیاری از ابعاد و مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی و مؤلفه‌های کارآفرینی اجتماعی بالاتر از میانگین متوسط است. بین تمامی مؤلفه تمام مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی (رفتاری، ساختاری، شناختی) با کارآفرینی اجتماعی (عامل تغییر، ایجاد حس مسئولیت‌پذیری، فعالیت بدون محدودیت، حضور در فرایند، شناخت فرصت، ترسیم اهداف، خلق مکانیزم) رابطه معنادار وجود دارد. همچنین بین مدیران سازمان‌های مردم‌نهاد استان چهارمحال و بختیاری بر اساس سرمایه اجتماعی و کارآفرینی اجتماعی به لحاظ جنسیت، گروه سنی و تحصیلات تفاوت معناداری وجود ندارد.

کلیدواژه‌ها: سرمایه اجتماعی، کارآفرینی اجتماعی، سازمان‌های مردم‌نهاد، چهارمحال و بختیاری

مقدمه

نگریستن به کارآفرینی در چارچوب ساختارهای احاطه‌شده اجتماعی راه را برای یک چشم‌انداز وسیع در مورد کارآفرینی هموار می‌سازد، به‌طوری‌که توجه را به سمت نکات مبهم و کمتر پرداخته‌شده، یعنی جنبه اجتماعی پدیده اقتصادی-اجتماعی، کارآفرینی جلب می‌کند. اخیراً سرمایه اجتماعی باعث ایجاد تئوری‌هایی شده است که پایه‌ای برای سایر مطالعات مدیریت هست. سرمایه اجتماعی از مفاهیم نوینی است که نقشی بسیار مهم‌تر از سرمایه فیزیکی و انسانی در سازمان‌ها و جوامع ایفا می‌کند و امروزه در جامعه‌شناسی و اقتصاد و به‌تازگی در مدیریت و سازمان به‌صورت گسترده‌ای مورد استفاده قرار گرفته است. طرح این رویکرد در بسیاری از مباحث توسعه اقتصادی، نشان‌دهنده اهمیت نقش ساختارها و روابط اجتماعی میان افراد (سرمایه اجتماعی) بر متغیرهای توسعه از همه ابعاد است (حق‌شناس و دلوی، ۱۳۸۶). کارآفرینی که مبنای تمامی پیشرفت‌های انسانی بوده و ریشه در تفکر و دیدگاه‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی و روان‌شناختی دارد، فرایندی است که نهایتاً به ایجاد چیزی ارزشمند در منجر خواهد شد (هیسریچ و پیترز، ۲۰۰۳) و چند سالی است که به‌عنوان موضوعی محوری برای آموزش در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی